

СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З НАТО

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Стаття присвячена дослідженню співробітництва України з НАТО як провідної підтримки для стабільності в трансатлантичному регіоні.

Ключові слова: НАТО, Україна, співпраця, взаємовідносини, співробітництво.

Abstract

The article is devoted to the study of Ukraine's cooperation with NATO as a leading support for stability in the transatlantic region. Keywords: NATO, Ukraine, cooperation, mutual relations, cooperation.

Keywords: NATO, Ukraine, cooperation, mutual relations, cooperation.

Вступ

На перетині Західної та Східної Європи Україна посідає провідне місце, адже навколо неї постійно відбуваються масштабні інтеграційні процеси. Оскільки Україна має спільний кордон із декількома країнами НАТО, а саме: Польща, Угорщина, Словаччина та Румунія, розширення і поглиблення стосунків з НАТО для держави – це запорука успіху її наближення до ЄС.

Основна частина

Для України співробітництво з НАТО являється важливою складовою забезпечення оборони держави і національної безпеки у сучасних умовах.

НАТО або Організація Північноатлантичного договору – це військово-політичний союз, який складається з 31 держави, міжнародна міжурядова організація, в якій на меті стоїть досягнення Північноатлантичного договору, який підписаний 4 квітня 1949 року в Вашингтоні, а саме свобода та безпека своїх членів через військові і політичні засоби.

НАТО прагне мирно врегулювати суперечки, а якщо дипломатичні зусилля потерпають від невдач, Альянс для здійснення операцій з врегулювання кризи має військову силу. Вони виконуються в рамках статті про колективну оборону договору про заснування НАТО — статті 5 Вашингтонського договору або під мандатом ООН окремо або у співпраці з іншими країнами та міжнародними організаціями. Найважливішими гравцями Організації Північноатлантичного договору є самі країни-члени. Членство в НАТО є відкритим для «будь-якої іншої європейської держави, здатної дотримуватися принципів цього Договору та сприяти безпеці Північноатлантичного регіону [1, с. 66]

Історія співпраці України з НАТО свідчить про те, що процес їх воєнно-політичних відносин характеризується послідовним поглибленням взаємодії, що в свою чергу дає можливість розглядати поетапно весь процес. Виділяють наступні етапи:

- з 1991 по 1996 рік – встановлення відносин;
- з 1997 по 2002 рік – формування особливого співробітництва;
- з 2005 до 2009 року відбувався інтенсифікований діалог між Альянсом і Україною;
- з 2010 по 2013 – прагматичне партнерство;
- з 2014 і по теперішній час відбувається посиленна співпраця [2, с. 119.]

Офіційно відносини НАТО з Україною було започатковано в 1991 році, коли стала незалежною державою та вступила до РПАС. В 1994 році Україна стала учасницею програми ПЗМ – ініційовану програму НАТО як важливий елемент безпеки і стабільності, яка спрямована на практичне поглиблення та подальший розвиток стосунків Організація Північноатлантичного договору з країнами-членами РПАС та з іншими країнами ОБСЄ.

До 2014 року питання про вступ до Альянсу між неоднозначною оцінкою в українському суспільстві та політичними силами держави викликали постійні дискусії. Було це пов'язано з такими причинами, як:

1. Зближення НАТО з Україною для Російської Федерації було дуже не вигідне, оскільки вона прагнула зберегти власні сфери впливу на Україну. Саме тому, проросійський політичний істеблішмент нейтралізував спроби пронатовських політиків поглиби взаємовідносини між Альянсом і нашою державою.

2. На сході України населення виступали проти вступу до НАТО, наголошуючи, що «НАТО - це ворог для України, оскільки України є нейтральною державою». Ці дії були зумовлені негативним іміджем Альянсу, який складався ще з часів СРСР і пропагандував деякі засоби самої інформації щонайменше до 2014 року [3].

Кардинально змінюватись ситуація почала з агресією росії проти України, і з 2014 року по цей день у зв'язку з конфліктом співпраця між НАТО та Україною в багатьох ключових сферах зміцнилась:

— продовження співпраці щодо проведення спільних військових навчань в контексті набутого бойового досвіду ЗСУ;

— подальше наповнення практичним змістом статусу України як члена Програми розширеного партнерства;

— перезавантаження та реформа оборонно-промислового комплексу України;

— в рамках НАТО створення спільних цільових робочих груп з протидії росії на основі апаратів військових підлеглих;

— активізація програм підготовки ЗСУ та інших органів сектору оборони і безпеки у відповідних закладах країн НАТО [4].

Незважаючи на співробітництво у проекті «Україна –НАТО» та підтримку Польщі та інших країн, ставлення Заходу до України залишається неоднозначним. Україна не є членом Західноєвропейського союзу чи ЄС і навряд вона приєднається в найближчому майбутньому до них.

Висновки

Отже, в сучасних умовах розвитку НАТО і України особливого значення набуває підтримка та безпека нашої держави. Для розвитку країни провідне значення мають дані реформи оскільки агресія з боку РФ змінила діючу архітектуру безпеки, змусила переглянути бачення майбутнього безпекового порядку, стратегії та оборонні плани в ЄС. Подальші взаємовідносини НАТО та України можуть стати одними із головних для підтримки стабільності в трансатлантичному регіоні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Сушанин Д. Актуальні аспекти сучасних взаємовідносин України з НАТО. *Геополітика України: історія і сучасність*: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., Ужгород : УНУ. 2018, С. 65–77.

2. Шпура М. І. Співробітництво України з НАТО: історична ретроспектива та сучасність. *Забезпечення діяльності збройних сил*: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., Київ : НУОУ. 2022, С.118-125.

3. Стан взаємовідносин НАТО та України. URL: <https://censs.org/stan-vzayemovidnosyn-nato-ta-ukrayiny/> (дата звернення: 7.05.2023).

4. Взаємовідносини України з НАТО. URL: <https://dn.gov.ua/ekonomika/mizhnarodne-ta-mizhregionalne-spivrobitnictvo/evropejska-ta-yevroatlantichna-integraciya-yes/nato/vzayemovidnosini-ukrayini-z-nato> (дата звернення 7.05.2023).

Бурян Максим Вікторович – студент групи МВКД-206, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: maximburan@gmail.com.

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри соціально-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: valkorney1958@gmail.com

Buran Maksym V. – Department of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: maximburan@gmail.com

Supervisor: **Kornienko Valerii** – Dr. of Political Sciences, Professor, Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa, e-mail: valkorney1958@gmail.com